

Missriktad kritik i viktig fråga

I förra numret av *Ikaros* skrev **Salla Peltonen** en kolumn där hon kritiserade den paneldebatt om hbtq-frågor och asyl som ordnades i samband med *Turku Pride* i augusti 2016. **Nana Blomqvist** som arrangerade paneldiskussionen i egenskap av Amnestyrepresentant svarar på kritiken.

Paneldebatten om hbtq-frågor och asyl som ordnades i samband med *Turku Pride* i augusti 2016 handlade om hbtq-medvetenhet i asylprocessen. Panelen handlade alltså om eventuella brister i den finländska asylprocessen, huruvida den inte tar tillräckligt hänsyn till köns- och sexualitetsminoriteters behov.

Mitt motiv för att svara på Peltonens kritik är att lyfta fram vad syftet med och innehållet i paneldiskussionen verkligen var. Dessutom är det möjligt att moraliskt ifrågasätta Peltonens kritik. Den tillämpar en bra teori på ett dåligt sätt genom att förbigå viktiga saker som diskuterades på panelen. Texten uppvisar dessutom en bristande lyhördhet och högaktning för den digra erfarenhet alla panellister har av att jobba nära frågor om förföljelse och asylprocessen i Finland på ett konkret plan.

Peltonen hävdar att panelen skapar en dikotomi mellan det liberala och sekulära väst och ett förtryckande religiöst öst, fastän paneldebatten uttryckligen inleddes med att prata om kris, och fundamentalism som en följd av kris och krig. Hedersmord som brukar förknippas med religion diskuterades kort, men inte som uttryckligen eller uteslutande en religiös fråga. Istället gjorde panelen en ansats att förstå vad som ligger bakom hedersmord på köns- och sexualitetsminoriteter, där religion förvisso kan utgöra en aspekt. Hedersbegreppet reddes ut genom några exempel. En mor kunde till exempel bli kritiserad för att vara en dålig mor, eller familjens affärsverksamhet kunde bli lidande, ifall det blev känt att en familjemedlem var homosexuell.

Den enda uttryckliga frågan om religion handlade om de olika roller teologi, både kristen och islamsk, har i förhållande till förföljelse av sexualitets- och könsminoriteter och till beskydd av dessa förföljda. Den entydiga slutsatsen var att teologin, både kristen och islamsk, har olika roller i relation till dessa frågor. Medan vissa falanger förtrycker beskyddar andra.

Peltonen hävdar att panelen inte lyckades nyansera bilden av livet i marginalerna även om det uttryckligen sades att sexualitets- och könsminoriteter ibland lyckas skapa ett dragligt liv till och med i länder med förföljelse och dödsstraff för till exempel homosexualitet.

Dessutom undanskymmer Peltonens relativiserande kritik faktumet att det kan vara livsfarligt att leva som tillhörig en köns- och sexualitetsminoritet i vissa länder och att behovet av asyl i ett land som Finland därför är en angelägen fråga.

Kritik mot homonationalism blev redan bemött under panelen genom ett klagörande. När man säger att Finland är tryggt för köns- och sexualitetsminoriteter menar man att det är viktigt att den asylsökande vågar vara öppen i asylintervjun och att Finland är ett land där det finns etablerade stödstrukturer: sexualhälsovård som omfattar köns- och sexualitetsminoriteter och lagstiftning som är till för att skydda köns- och sexualitetsminoriteter mot förtryck. Att säga att Finland är tryggt för köns- och sexualitetsminoriteter är inte att säga att Finland är paradiset för dessa grupper.

Panelen ordnades uttryckligen för att diskutera *brister i asylprocessen i Finland* som drabbar specifikt köns- och sexualitetsminoriteter. Brister som diskuterades var till exempel att eftersom personalen på flyktingförläggningen är av central betydelse kan brister i deras medvetenhet om hbtq-frågor leda till att tilliten till nästa myndighet minskar. Och detta har en stor betydelse för personens asylprocess. Ett annat problem i den finländska asylprocessen som diskuterades var asylsökandes brist på tillit till tolkarna. Tidsbrist i intervjusituationen ger inte heller tillräckligt utrymme för att skapa så stor tillit att hela berättelsen kommer fram, med följd att det blir svårare för migrationsmyndigheterna att fatta ett rättvist beslut.

Peltonen skriver också att panelen beskrev stämningen på flyktingförläggningarna som "hotfull, religiös och konservativ" och frågar sig vilken stämning som skulle råda om en skara finländska män föstes ihop på en anläggning. Att bagatellisera säkerhetsproblematiken för köns- och sexualitetsminoriteter på flyktingförläggningarna genom att ställa en hypotetisk fråga om hur finländare skulle bete sig om de föstes samman på dylikt vis är ytterligare ett sätt att inte ta hela diskussionen om förföljelse och behov av skydd och asyl på allvar. Dessutom var det inte exakt med ord som konservativ och religiös som verkligheten på flyktingförläggningen beskrevs, utan som otrygg och inte så säker som den borde vara. Hbtq-asylsökande är inte öppna med sin identitet och kvinnor kanske bär skarf här för att skapa ett extra lager av trygghet även om de kanske inte gjorde det i hemlandet.

Peltonen för en akademisk teoridiskussion om postkolonialism med denna panel som objekt. På detta sätt använder hon en bra teori på ett moraliskt tvivelaktigt sätt. Sättet teorin tillämpas här banaliserar behovet att söka asyl i Finland och förbiser panelens syfte och de saker som diskuterades under den.

Om man seriöst vill kritisera en paneldebatt som gör en ansats att hitta svagheter i den finländska asylprocessen hade jag förväntat mig att man tar fasta på det som verkligen sades. Min kritik av Peltonens text är inte att säga att panelen var fullkomlig men att panelen ändå gjorde ett viktigt bidrag till diskussionen om brister i asylprocessen och köns- och sexualitetsminoriteters utsatthet. Paneldiskussionen gav insyn i asylprocessen, förföljelse, livsvillkor av olika slag och behov av asyl. Av den kritiska texten fick vi väl snarast en akademisk teoridiskussion om postkolonialism som skulle ha klarat sig bra utan att använda paneldebatten som objekt.

Nana Blomqvist

Skribenten är magister i kvinnovetenskap och doktorand i religionsvetenskap vid Åbo Akademi. Hon har också jobbat som koordinatör i ett traumakartläggningsprojekt bland asylsökande.